



İBRAHİM ÖZKAN  
Olduğu Gibi



Tilki Kitap©

www.tilkikitap.com

iletisim@tilkikitap.com

0850 304 22 03

Yayıncı Sertifika No 28740

Yayın Koordinatörü: Sinan Kocaman

Editör: Elif Tümer

Son Okuma: Tuğba Ünlüer

Dizgi Tasarım: Ashıhan Ekşioğlu

Kapak Tasarım: Ashıhan Ekşioğlu

Kitappad.com

Kitaplobi.com

Kitapşeyleri.com

2.Basım, İstanbul, Aralık 2024, Genel Seri 3610

ISBN: 978-625-6831-57-5

Tilki Kitap Matbaa / İstanbul

Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazarıda saklı kalmak kaydıyla bu baskı için basım-dağıtım-satış-tanıtım hakları Tilki Kitap©'a aittir. Eserin tüm yasal ve fikri sorumluluğu yazarına aittir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüğu değildir.

# OLDUĞU GİBİ

İBRAHİM ÖZKAN



*Kitabımı ÷lkemizin bağımsızlığı ve demokratik düzeni için mücadeleden eden devrimci yurtseverlere armağan ediyorum.*

*Gençlere yararlı olması ümidiyle...*

## ÖN SÖZ

Erdemli yaşam, insani ilişkiler, 1969-1976 yıllarındaki devrimci öğrenci olaylarıyla geçmiş yıllardaki olaylar ve yaşanmışlıklar; gerçekçi, sade, samimi ve eşitlikçi bir üslupla anlatılmıştır. Bu yüzden bu kitaba “Olduğu Gibi” adı verilmiştir.

Yazarın bu kitabın satışından elde edeceği gelirin tamamı, daimî olarak bir “çocuk kanser vakfına” bağışlanacaktır.



“FKB’deki devrimci arkadaşlarla 29.12.1969 tarihinde, saat 14.00’te amfide toplantı yapılacaktır.”

İstanbul Üniversitesi merkez binasında bulunan, İstanbul Tıp Fakültesi İdari ve Öğrenci İşleri Bürosunun ilan panosuna asılmış ve bir dosya kâğıdına yazılmış olan bu daveti okuyan her öğrenci, yanındakine bunun kimin tarafından yazıldığını soruyordu. Biri üst sınıftakilerin bunu yazmış olabileceğini, diğeri de FKB’nin kaldırılması ile ilgili bir davet olduğunu belirtiyordu, ne var ki tatmin edici bir cevap alınamıyordu. Bu davetiyeyi yazan kişi de orada olduğu için bu konuşmaları duyuyordu ve oldukça da heyecanlıydı. Ayrıca konuşmasını yazılı olarak hazırlamadığı için de endişeliydi. Ne yapsın ki artık olan olmuştu.

Üniversite Yerleştirme Sınavı’nda yüksek puan almıştım, her fakülteye girebiliyordum. Bu yıllarda fakülteler taban puan ilan ediyordu, puanı uyan öğrenciler o fakülteye gidip kaydoluyordu. Kontenjanlar dolmamışsa birkaç kez daha taban puanlar aşağıya çekiliyordu, birkaç ay sonunda da artık ders yılı da başlamış olduğundan kayıtlar sonlandırılıyordu. Puanıma pek sevinmiştim. Hele ki etraftan yapılan övgüler de beni gururlandırıyor. AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi ilk tercihimdi. İkinci tercihim aynı üniversitenin Hukuk Fakültesiydi. Ben bu yönde düşünüp buna göre planlarımı yaparken çevreden Tıp Fakültesine girmem için büyük baskılara maruz kalmıştım. Ben bunlara direndikçe onlar da baskıyı artırıyor. Tanıdıklar, akrabalar ve arkadaşlar içtenlikle tıbbi öneriyordu. Artık kafam karışmıştı. En son bir tanıdı-

ğımızın “Tıp zor olduğu için bitiremeyeceğinden korkuyor.” sözü kulağıma gelince tıba kaydolmaya karar vermiştim. Tıp Fakültesinin dersleri yoğundu ayrıca laboratuvar ve stajlara devam zorunluluğu vardı. Peki, ben bu durumda aynı zamanda AÜ Ziraat Fakültesini nasıl bitirebilecektim?

İlçem Doğanşehir’de ortaokulu bitirdikten sonra ilim Malatya’da liseye gitmek istiyordum. Gelin görün ki bu yıllarda ortaokuldan sonra üç yıllık yatılı bir meslek okulunu bitirip kısa yoldan devlet memuru olmak aileler için çok cazipti. Öğretmenlik, ziraat teknisyenliği, astsubaylık ve sağlık memurluğu en tercih edilen memurluklardı. Bu devlet yatılı okullarını kazanmak için binlerce öğrenci sınava girerdi ve kazananlar ailelerinin gururu olurdu fakat bu meslek okullarını bitirenler üniversite sınavlarına giremezdi. Ayrıca lisede sınava girerek altı farklı dersten geçmeleri ve böylece lise diplomasını da almaları gerekiyordu. Meslek liselerinde, meslek ağırlıklı derslerden ötürü düz liselere kıyasla üniversiteyi kazanma ihtimali daha düşük oluyordu. Zira üniversite sınavı soruları lise müfredat derslerinden hazırlanıyordu. Şu da vardı ki meslek okulları devletin yatılı okulları olduğu için bitirdikten sonra devlette beş yıl çalışma zorunluluğu olurdu. Bu zorunluluk yerine getirilmezse devlete yüklü bir tazminat ödeniyordu. Keza lise fark derslerini vermek için de hâliyle bir iki yıl kayıp da olabilecekti. İşte, tüm bunlardan dolayı hedefim olan üniversiteye bir an önce başlamak için doğrudan liseye gitmek istiyordum.

İlk ve ortaokulda benden hep bir sınıf önde olan ağabeyim, ilimizdeki Malatya Bölge Ziraat Okulunu geçen yıl kazanmıştı, bu yıl ikinci sınıfta okuyordu. Babam da ilçemizde lise olmadığı için ilimizde ev tutarak liseye gitmemi mağdur olurum endişesiyle istemiyordu. Ağabeyim gibi yatılı olarak ziraat okulunda okumamı istiyordu, sınavı kazanacağımdan da emindi. Babamı kırmamak

için bu okulun sınavına girmeye karar vermiştim. Malatya Bölge Ziraat Okulu sınavına binin üzerinde öğrenci girmişti fakat yüz öğrenci alınacaktı. Üç gruptan sorular sorulmuştu. Beklediğim gibi sınavı kazanmıştım, böylece bu okula kayıtlı olmuştum.

Okulumuz, Alman modeliyle dizayn edilen ve yüzlerce dönüm arazisi olan modern bir ziraat meslek okuluydu. Dershaneler, yatakhaneler, yemekhane ve idari binalar üstü kapalı güzel yollarla birbirlerine bağlanmıştı. Konferans salonu, revir, kütüphane, çamaşırhane ve spor salonuyla, futbol ve basketbol sahaları vardı. Sınıfların önündeki geniş alanlı çimleri genellikle gönüllü olarak ben sulardım. Bu sulama bana mutluluk ve huzur verirdi. Okulu çevreleyen arazinin içinde zirai pratik yaptığımız birçok işletme, meyve bahçesi ve ekilen tarla vardı. Ziraat sanatları dersinin tatbikat binalarında marmelat, reçel, turşu, sirke ve benzer ürünler yapılırdı. Tavukçuluk dersinin kümeslerinde beyaz yumurta veren *Leghorn* ve kahverengi yumurta veren *New Hampshire* tavukları yetiştirilirdi. Zootečni dersinin büyükbaş ahırlarında bolca süt veren *Montofon* ve *Jersey* inekleri bulunurdu. Arıcılık dersine ait geniş bayırlarda arı kovanları olurdu. Zirai alet ve makineleri dersi için hangarların içinde traktör ve ekin biçme makineleri mevcuttu. Meyvecilik dersinden ötürü meyve bahçelerinde her çeşit meyve ağacı dikilirdi. Tarla ziraatı dersi için geniş tarlalara buğday, pamuk ve diğer ürünler ekilirdi. Motor bilgileriyle traktör ve biçme makinelerini kullanmayı öğrenirdik. Meyve bahçelerinde budama, aşılama ve ilaçlama yapardık. Tarlalarda pamuğu biz toplardık. Çevredeki bina, bahçe ve tarlalar arasındaki yollar çok düzenliydi.

Okulda geçirdiğimiz ilk gece bir türlü uyuyamamıştık. Nöbetçi öğretmenimiz, bize iyi uykular diledikten sonra ışıkları kapatıp gitmişti. Yatakhane altı üstü ranzalarda otuz dört öğrenciydik,

kimse uyuyamıyordu ama çıt da çıkmıyordu. Ben dayanamayıp “Miyav” demiştim. Neden başka bir şey değil de miyav dediğimi bilmiyordum. Sen misin miyav diyen, bir anda yataktanemiz cümbür cemaat olup herkes bir ses çıkarmaya başlamıştı. On dört yaşlarındaki erkek çocuklar, dillerine ilk geleni söylüyordu. Bir müddet sonra: “Arkadaşlar, şimdi hepimiz kendimizi tanıtalım.” demiştim. Neredeyse ülkemizin her tarafından gelen kişiler vardı fakat Malatya ve komşu illerden gelenler daha çoğunluktaydı. Okulda okuduğumuz üç yıl boyunca geniş, büyük, yüz kişilik bir aile gibi birbirimizle kaynaşmıştık. Artık hepimizin yetenek ve özellikleri ortaya çıkmaya başlamıştı. Ben bilmece ve fıkra anlatıyordum, okul münazaralarında iyi sayılırdım. Okul öğretmenlerimizin hepsi bu münazaralarda hazır bulunurdu. Edebiyat öğretmenimizin hep içinde olduğu üç kişilik jüri değerlendirme yapardı. “Bir Ülkenin Kalkınmasında Ziraat mi, Sanayi mi Ağırlıklıdır?” konulu münazaramız çok ses getirmişti. Bizim taraf ziraatı almıştı, çok iyi hazırlanmıştım. Atatürk ve İnönü’nün bu konudaki sözlerine de çalışmıştım. Söyleyeceklerimi bir kâğıda yazmış da olsam konferans salonunda ezbere anlatmıştım. Okul müdürümüz ve öğretmenlerimiz iki tarafı da kutlamıştı. Ödülü ziraatı savunan taraf kazanmıştı.

Bazı arkadaşlarımızın sesi çok güzeldi. Neredeyse her gece bunlardan bir iki türkü dinlemeden uyumazdık. Müzik aleti çalan arkadaşlarımız, özel günlerde bize müzik ziyafeti çekerdi. Futbol seven arkadaşlarımız takımlarını çoktan kurmuştu. Futbol benim pek ilgimi çekmiyordu. Sporu daha ziyade bedensel egzersizler, yürüme ve koşma olarak haftada üç gün yapardım. O zamanlar *ping pong* dediğimiz masa tenisi maçları çok iddialı ve rekabetli geçirdi. Benim kütlerim iyi olsa da maçlarda iyiler kategorisinde değildim. Çok iyi taklit yapan iki üç arkadaşımız da vardı. Canımız sıkıldığında kendimizi bu arkadaşların yanında bulurduk.

Okul müdürümüz Hüseyin Sinni ve müdür yardımcımız Arif Hoca yetkin yöneticilerimizdi, öğrencilerin her durumuyla bizzat ilgilenirlerdi. Yazlık kışlık dikilen dış ve iç giysilerimiz, alınan yazlık ve kışlık ayakkabılarımız, hazırlanan yemekler ve diğer tüm ihtiyaçlar onların gözetimi altında olurdu. Lacivert takım elbiselerin ve şapka­ların vücudumuza tam uyumlu dikilmesine çok dikkat ederlerdi. Okulumuzun ünü Malatya'ya yayılmıştı, milli bayramlardaki yürüyüşlerimiz ve diğer etkinliklerimiz şehirde hep takdirle anlatılırdı. İstisnasız tüm öğrenciler, ilk kez bu okulda sağlıklı ve dengeli besleniyordu. Zira ülkemizde maddi durumu çok iyi olan ailelerde bile geleneksel alışkanlıklardan dolayı dengeli beslenme ne yazık ki olamıyordu. Yumurta, süt, peynir, yoğurt, reçel, marmelat, bal, meyve ve sebzelerin hepsi okulumuzda üretiliyordu. Üç öğün yemeğimiz lezzetli ve kaliteliydi. İlerideki yıllarda ağabeyim ve bu okul arkadaşlarımla bir araya geldiğimizde söz döner dolaşır mutlaka bu yemeklere gelirdi. Aşçımız Malatya'nın en iyi lokantasından devlet memurluğunun hatırına okulumuza gelmişti. Sütlaç ve fırında makarna, kimsenin değiştirmedığı yemeklerimizdi. Zira bazen yöresel damak zevklerimize göre yemeklerimizi takas ederdik. Örneğin ben o sıralar balık fazla sevmediğim için balığımı helvası ile birlikte Karadenizli arkadaşlarıma verirdim, sanırım onlardan da tulumba tatlısı alıyordum.

Her cumartesi öğle yemeğinden sonra okul otobüsüyle Malatya şehir merkezine gidip akşam yemeğine yetişecek vakitte de yine aynı otobüsle dönerdik. O günü özlemle beklerdik. Hafta boyunca okulda kaldığımız için bu gezi hepimize iyi gelirdi. Malatya'da gezmeyle ilgili öyle çok hayal kurardık ki akşama hayal kırıklığıyla okula dönerdik, hayal kurmayı unuttuğumuz günlerde de akşama mutlu dönerdik. Hâlbuki iki gezme de aynı şartlarda ve rutinde olurdu. Okulumuz Eski Malatya'nın Battalgazi kasabası­ndaydı.

Pazar tatilinde birkaç arkadaş 1,5 km uzaklıktaki Fırat Nehri'nin en büyük kollarından olan Tohma Çayı'na giderdik, burayı seyretmek çok hoşumuza giderdi. Çayın akıntısı şiddetli olduğu için suya girmekten her zaman sakınırdık. Aşçı yardımcısı öğle yemeği olarak hazırladığı kumanyaları bize verirdi, biz de bu kumanyaları genellikle yanımıza gelen çocuklarla paylaşırdık. Bazı pazarlarda ise ben tek başıma okulun tarlalarına giderdim ve sırtüstü uzanıp gökyüzüne bakardım. Takip ettiğim bir bulut birkaç dakika içinde üç dört şekle bürünürdü, onlara bakarken çok hayal kurardım ve şekillerle sohbet ederdim. Bulutlar kimi zaman bir uzay gemisi, kimi zaman bir boğa veya at olurdu. Elbette ki o atın binicisi ben olurum.

Gece mütalaalarında dikkatli bir şekilde ders çalışırdık. Bu saatlerde nöbetçi öğretmenimiz de olurdu. Meslek derslerinin yanı sıra lise müfredatındaki bazı dersler de vardı fakat bu derslerin meslek okullarında derinlemesine görülmediği genel bir kanıydı.

İlk şiirlerimi bu zamanlarda yazmaya başlamıştım. Büyük ozan Emrah'tan esinlenerek yazdığım bir şiirde sevgiliye kul olmuşum, sevgili sınıf arkadaşlarım buna çok gülmüştü. Ben de artık bu tür şiirlerimi sadece olacak olan sevgilime okuma kararı almıştım.

Tüm öğrenciler birbirlerinin siyasi düşüncelerini bilirdi, karşıt fikirli bir biriyle tartışmazdı fakat aynı düşüncede olanlar zaman zaman birbirleriyle tartışırdı. Fikrini zorla ve ısrarla dayatan arkadaşlarımız yoktu, içtenlikli arkadaşlığımız her zaman öncelikliydi.

Son sınıftayken okulumuza muadil bir okuldan Nail adlı bir öğrenci nakil olmuştu, gönderilme nedenini bilmiyorduk. Birkaç gün sonra da bu arkadaşımız sarılık olup muayene eden doktor

tarafından okulun revirine yatırılmıştı. Revirde kaldığı bir hafta boyunca müdür yardımcımızın izniyle her gün aralıklı olarak kendisini ziyaret ediyordum. Yemekhane görevlilerince Nail'e diyet yemeği getiriliyordu. Müdür yardımcımızın sıkı tembihinden dolayı havlusuna ve kap kacağına dokunmuyorduk. Neden okulumuza geldiğini merak etmeme rağmen kendisine sormuyordum, amacım onun kendisini yalnız hissetmemesini sağlamaktı. Hastalığı geçinceye kadar kendisine yardımcı olmak istiyordum. İlk başlarda şuradan buradan konuşuyorduk, daha sonraki konuşmalarımızda gözlerimiz parlamaya başlamıştı. Zira konu konuyu açınca görüşlerimizin örtüştüğünü anlamıştık. Ortaokuldan beri aradığım fikirdaşımı sanki bulmuştum. Devrimcilik ve sosyalizmi, kendimize göre bir o anlatıyordu bir ben anlatıyordum. Batı klasiklerini, Antik Yunan filozoflarını o da okumuştı. Ortaokulda rutin olarak takip ettiğim TDK'nin Türk Dili dergisini ve Varlık dergisiyle kitaplarını Nail de temin etmişti. Materyalizm ve idealizm en çok irdelediğimiz felsefelerdi. Atatürk'ün "Nutuk"unu ikimiz de okumuştuk. İstiklal Savaşı'nı Nutuk'taki tespitlerle değerlendiriyorduk. Ben İsmet İnönü'yü, o Kâzım Karabekir'i ağırlıklı görüyordu. "Hemşehrine torpil geçiyorsun." diyerek bana taşı atmıştı fakat Atatürk'te tam mutabakat olmuştuk. Niğdeli Nail en iyi arkadaşlarımdan biri olmuştu. İyi ki okulumuza gelmişti, bunu kendisi benden önce söylemişti. Okuldaki samimi can arkadaşlarım, başlarda doğal bir kıskançlık gösterecekler de Nail'i tanıdıkça zaman içinde kendisine alışmışlardı. Okulumuzun tüm öğrencileri olarak hayatla ilgili çok ama çok hayaller kurardık.

Üç yılın sonunda "ziraat teknisyeni" ünvanı ile mezun olmuşum. Aldığım diplomada T.C. Tarım Bakanı'nın imzası vardı. Atanmak için Ankara'ya giderek Tarım Bakanlığına başvurmuşum. Doğuda mahrumiyet bölgesindeki iller içinde kabul edilen Muş'u gönüllü olarak istemiştim. Hâlbuki açık kadroların olduğu

Ege ve Marmara illerinden birini de seçebiliyordum. Bakanlık yetkilileri bu gönüllülüğüme hem şaşırılmış hem de memnun olmuştu. Düşündükleri gibi ben idealist bir memurdum. Artık Tarım Bakanlığının ziraat teknisyeni ünvanlı memuruydum. Mezun olduktan sonra maaş alabilmem için mezuniyetimden birkaç ay önce okul idarecilerimizin uyarması üzerine babam, Doğanşehir Asliye Hukuk Mahkemesine başvurmuş ve yaşım iki yıl büyütülmüştü. On altı olan yaşım, on sekiz olmuştu. Muş Zirai Mücadele ve Karantina Müdürlüğünde rutin görevimi yaparken bir taraftan da lise diploması almak için lisenin altı fark dersine çalışıyordum. Abone olduğum bir dergiden de İngilizce öğrenmeye gayret ediyordum.

Lise bitirme sınavında lise fark derslerini vererek Muş Lisesinden mezun olmuşum. Üniversite sınavı ve ayrı yapılan ODTÜ sınav tarihi yaklaştığı için ders çalışmaya devam ediyordum. Yoğun bir çalışmadan sonra bu iki sınava da girmiştım. Önce ODTÜ sınav sonuçları belli olmuştu, tercihim olan İdari Bilimler Fakültesine girebiliyordum. Daha sonra belli olan üniversite sınavında da yeterli puan almıştım.

Görev yaptığım Muş'ta ilk göz ağrısı memurluğumu yapıyorum. İyi ki bu güzel şehrimize gönüllü olarak talip olmuşum. Görev yaptığım kurum, şehir merkezine yakın ve Muş Devlet Hastanesinin üst tarafındaydı. 1966'da meydana gelen Varto depreminden sonra yapılan üç katlı, kaloriferli, yeni ve kullanışlı bir binaydı. En alt katta İl Veteriner Müdürlüğü, orta katta İl Teknik Ziraat Müdürlüğü ve üst katta da benim görevli olduğum İl Zirai Mücadele ve Karantina Müdürlüğü bulunuyordu. Üst yan tarafımızdaki İl Zirai Donatım Müdürlüğünün katılımıyla bakanlığımızın tüm il kurumları bu yerleşkede tamamlanmış oluyordu.